

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	23
---------------------	----

Część pierwsza

WIADOMOŚCI WSTĘPNE. NAUKA O USTAWIE KARNEJ

Rozdział I

Pojęcie i funkcje prawa karnego	29
1. Definicja prawa karnego	29
2. Funkcje prawa karnego	30
Literatura uzupełniająca	34

Rozdział II

Prawo karne oraz jego miejsce w systemie nauk penalnych	35
1. Prawo karne materialne a inne skodyfikowane dyscypliny prawa karnego	35
2. Nauka prawa karnego a nauki z nią powiązane	37
3. Rozwój nauki prawa karnego – rys historyczny	38
Literatura uzupełniająca	41

Rozdział III

Podstawowe zasady prawa karnego	43
1. Uwagi wprowadzające	43
2. <i>Nullum crimen sine lege</i>	44
3. <i>Nullum crimen sine periculo sociali</i>	46
4. <i>Nullum crimen sine culpa</i>	47
5. <i>Nulla poena sine lege</i>	49
6. <i>Lex retro non agit</i>	49
7. Zasada humanitaryzmu	51
Literatura uzupełniająca	52

Rozdział IV

Źródła prawa karnego.....	55
1. Uwagi wprowadzające	55
2. Konstytucja oraz akty prawa międzynarodowego jako źródła prawa karnego.....	56
3. Ustawa karna i jej struktura.....	58
4. Pozakodeksowe prawo karne.....	59
Literatura uzupełniająca	60

Rozdział V

Struktura przepisu (normy) prawa karnego	61
1. Przepis a norma prawa karnego	61
2. Przepis typizujący czyn zabroniony i jego struktura	62
2.1. Uwagi wprowadzające	62
2.2. Rodzaje dyspozycji	63
2.3. Rodzaje sankcji	66
3. Normy sankcjonowane i sankcjonujące	67
4. Wykładnia przepisów prawa karnego	69
Literatura uzupełniająca	71

Rozdział VI

Zasady obowiązywania ustawy karnej	73
1. Obowiązywanie ustawy karnej w czasie	73
1.1. Temporalne granice obowiązywania ustawy	73
1.2. Czas popełnienia przestępstwa a zasada <i>lex retro non agit</i>	74
1.3. Kolidzja ustaw w czasie.....	75
2. Obowiązywanie ustawy karnej w przestrzeni.....	78
2.1. Miejsce popełnienia czynu zabronionego.....	78
2.2. Obowiązywanie ustawy karnej za przestępstwa popełnione na terytorium Polski	80
2.3. Obowiązywanie polskiej ustawy karnej za przestępstwa popełnione za granicą.....	81
Literatura uzupełniająca	82

Część druga**NAUKA O PRZESTĘPSTWIE****Rozdział VII**

Pojęcie przestępstwa i jego struktura	87
1. Definicja przestępstwa	87
2. Przestępstwo jako czyn człowieka	88
3. Materialna cecha przestępstwa.....	93

4. Przestępstwo jako czyn zabroniony.....	96
5. Przestępstwo jako czyn zawiniony	97
Literatura uzupełniająca	100

Rozdział VIII

Przedmiot prawnokarnej ochrony.....	101
1. Pojęcie dobra prawnego	101
2. Ochrona dobra prawnego przed jego naruszeniem oraz narażeniem na niebezpieczeństwo.....	102
3. Społeczna szkodliwość jako cecha zachowań godzących w dobra chronione prawem.....	106
Literatura uzupełniająca	107

Rozdział IX

Typizacja przestępstw oraz jej elementy.....	109
1. Podmiot przestępstwa.....	109
1.1. Uwagi wprowadzające	109
1.2. Wiek sprawcy jako przesłanka odpowiedzialności karnej.....	111
1.3. Podział przestępstw ze względu na podmiot	113
2. Znamiona strony przedmiotowej.....	115
2.1. Charakterystyka zachowania sprawcy	115
2.2. Okoliczności modalne typu czynu zabronionego	116
2.3. Skutek jako znamię strony przedmiotowej.....	117
2.4. Związek przyczynowy oraz koncepcje jego ujmowania w prawie karnym.....	119
2.5. Zaniechanie jako postać czynu zabronionego	123
2.6. Problematyka obiektywnego przypisania.....	126
3. Znamiona strony podmiotowej.....	133
3.1. Uwagi wprowadzające	133
3.2. Umyślność i nieumyślność czynu zabronionego	135
3.3. Umyślny czyn zabroniony.....	135
3.3.1. Zamiar bezpośredni (<i>dolus directus</i>).....	137
3.3.2. Zamiar ewentualny (<i>dolus eventualis</i>).....	139
3.4. Nieumyślny czyn zabroniony	142
3.4.1. Brak zamiaru	142
3.4.2. Niezachowanie wymaganej ostrożności.....	144
3.4.3. Związek między nieostrożnością a realizacją znamion typu.....	147
3.4.4. Przewidywalność popełnienia czynu zabronionego	149
3.5. Kombinacja strony podmiotowej.....	154
4. Podstawowe i zmodyfikowane typy przestępstw.....	156
4.1. Uwagi wprowadzające	156
4.2. Znamiona typu podstawowego	156

4.3. Znamiona tworzące typ zmodyfikowany	157
Literatura uzupełniająca	158

Rozdział X

Bezprawność czynu oraz okoliczności ją wyłączające	161
1. Pojęcie bezprawności	161
2. Okoliczności wyłączające bezprawność (kontratypy)	163
2.1. Uwagi wprowadzające	163
2.2. Obrona konieczna	166
2.2.1. Funkcja obrony koniecznej i jej struktura	166
2.2.2. Przekroczenie granic obrony koniecznej	172
2.2.3. Ochrona osoby działającej w interwencyjnej obronie koniecznej.....	178
2.3. Stan wyższej konieczności jako kontratyp	181
2.3.1. Dwie funkcje stanu wyższej konieczności	181
2.3.2. Kolizja dóbr oraz kryteria jej rozwiązywania	181
2.3.3. Niebezpieczeństwo grożące dobru prawnemu	184
2.3.4. Zasady poświęcania kolidującego dobra	185
2.4. Dozwolone ryzyko nowatorskie	187
2.4.1. Dawne i nowe ujęcie dozwolonego ryzyka nowatorskiego.....	187
2.4.2. Przeprowadzenie eksperymentu jako przesłanka dopuszczalności ryzyka	189
2.4.3. Eksperyment medyczny	191
2.5. Kontratypy części szczególnej Kodeksu karnego	192
2.5.1. Dozwolona krytyka (art. 213 k.k.).....	192
2.5.2. Niezawiadomienie o przestępstwie (art. 240 § 2 k.k.)	193
2.5.3. Odmowa wykonania rozkazu (art. 344 k.k.)	194
2.6. Kontratypy pozaustawowe	194
2.6.1. Zgoda pokrzywdzonego (dysponenta dobra prawnego).....	195
2.6.2. Karcenie w celach wychowawczych	197
2.6.3. Dozwolone ryzyko sportowe.....	198
2.6.4. Dozwolony zabieg medyczny o charakterze nieleczniczym.....	200
Literatura uzupełniająca	202

Rozdział XI

Wina oraz okoliczności ją wyłączające	205
1. Teorie winy we współczesnej dogmatyce prawa karnego.....	205
1.1. Teorie psychologiczne	205
1.2. Teorie normatywne	207
1.3. W poszukiwaniu nowych teorii winy.....	209
2. Okoliczności wyłączające lub umniejszające winę	210
2.1. Uwagi wprowadzające	210

2.2. Stan wyższej konieczności wyłączający winę.....	211
2.3. Błąd sprawcy a wyłączenie winy	212
2.3.1. Dwie postacie błędu co do ustawowych znamion oraz ich funkcje.....	214
2.3.2. Błąd co do ustawowych znamion a strona podmiotowa czynu zabronionego.....	215
2.3.3. Błąd co do znamion wyrażających klauzule normatywne.....	221
2.3.4. Błąd co do znamienia tworzącego typ zmodyfikowany	222
2.4. Błąd co do kontratypu	227
2.5. Błąd co do okoliczności wyłączającej winę.....	230
2.6. Błąd co do prawa	231
2.6.1. Błąd co do prawa a zasada <i>ignorantia iuris nocet</i>	231
2.6.2. Obiektywna oraz subiektywna rozpoznawalność bezprawności.....	232
2.6.3. Pierwotna oraz wtórna nieświadomość bezprawności	233
2.6.4. Usprawiedliwiona nieświadomość bezprawności.....	235
2.7. Niepoczytalność	236
2.7.1. Geneza niepoczytalności oraz jej konsekwencje.....	237
2.7.2. Ograniczona poczytalność.....	238
2.7.3. Wprawienie się w stan niepoczytalności a zasada winy	239
2.8. Nieletność.....	241
Literatura uzupełniająca	242

Rozdział XII

Etapy realizacji przestępstwa (formy stadialne)	245
1. Uwagi wstępne	245
2. Dokonanie	246
3. Usiłowanie	246
3.1. Znamiona usiłowania i jego konsekwencje	246
3.2. Usiłowanie udolne i nieudolne	251
3.3. Usiłowanie ukończone i nieukończone.....	255
3.4. Usiłowanie a narażenie na niebezpieczeństwo	259
4. Przygotowanie.....	260
4.1. Istota oraz znamiona przygotowania	260
4.2. Przygotowanie a elementy przestępnego współdziałania	262
4.3. Karalność przygotowania.....	264
Literatura uzupełniająca	266

Rozdział XIII

Formy współdziałania przestępnego.....	269
1. Uwagi wprowadzające	269
2. Tak zwane sprawcze formy popełnienia czynu zabronionego.....	272

2.1. Sprawstwo.....	272
2.2. Współsprawstwo.....	272
2.3. Sprawstwo kierownicze	277
2.4. Sprawstwo polecające.....	279
3. Tak zwane niesprawcze formy popełnienia czynu zabronionego	281
3.1. Podżeganie.....	281
3.2. Pomocnictwo	285
3.3. Podżeganie i pomocnictwo a zagadnienia strony podmiotowej	288
4. Indywidualizacja odpowiedzialności osób uczestniczących w popełnieniu przestępstwa.....	290
4.1. Uwagi wprowadzające	290
4.2. Indywidualizacja odpowiedzialności a okoliczności osobiste.....	292
4.3. Współdziałanie przy przestępstwach indywidualnych	296
5. Czynny żal współdziałającego.....	298
Literatura uzupełniająca	300

Rozdział XIV

Zbieg przepisów ustawy oraz zbieg przestępstw	303
1. Pojęcie jedności i wielości czynów	303
1.1. Ten sam czyn jako podstawa jednego przestępstwa.....	303
1.2. Kryteria jedności i wielości czynów	303
1.3. Jeden czyn a wielość zachowań – konstrukcja czynu ciągłego.....	305
1.3.1. Uwagi wprowadzające.....	305
1.3.2. Krótkie odstępy czasu	309
1.3.3. Powzięty z góry zamiar	310
1.3.4. Konsekwencje prawne konstrukcji czynu ciągłego	311
2. Zbieg przepisów oraz jego postacie.....	313
2.1. Uwagi wprowadzające	313
2.2. Rzeczywisty zbieg przepisów.....	314
2.2.1. Zbieg podlegający uwzględnieniu (zbieg właściwy)	314
2.2.2. Zbieg pomijalny (zbieg niewłaściwy).....	315
2.3. Pozorny zbieg przepisów	317
3. Zbieg przestępstw oraz jego postacie.....	319
3.1. Właściwy zbieg przestępstw	320
3.1.1. Realny zbieg przestępstw	320
3.1.2. Ciąg przestępstw	321
3.2. Niewłaściwy zbieg przestępstw (tzw. zbieg pozorny).....	324
Literatura uzupełniająca	325

Część trzecia

NAUKA O KARZE, ŚRODKACH KARNYCH I ZASADACH WYMIARU

Rozdział XV

Pojęcie oraz cele kary kryminalnej	329
1. Pojęcie kary.....	329
2. Racjonalizacja i teorie kary	331
3. Cele i funkcje kary.....	335
Literatura uzupełniająca	339

Rozdział XVI

Kary	341
1. Ogólna charakterystyka katalogu kar	341
2. Kara grzywny	343
3. Kara ograniczenia wolności	349
4. Kara pozbawienia wolności	353
5. Sekwencja kar (kara pozbawienia wolności i kara ograniczenia wolności).....	358
6. Kara 25 lat pozbawienia wolności	359
7. Kara dożywotniego pozbawienia wolności	360
Literatura uzupełniająca	362

Rozdział XVII

Środki karne	365
1. Uwagi ogólne.....	365
2. Pozbawienie praw publicznych	369
3. Zakaz zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej	371
4. Zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi.....	373
5. Zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami, zakaz zbliżania się do określonych osób lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu	374
6. Zakaz wstępu na imprezę masową.....	375
7. Zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych	377
8. Nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	377
9. Zakaz prowadzenia pojazdów	378
10. Świadczenia pieniężne	381
11. Podanie wyroku do publicznej wiadomości	382
Literatura uzupełniająca	384

Rozdział XVIII

Przypadek i środki kompensacyjne.....	387
1. Uwagi ogólne.....	387
2. Przypadek.....	387
2.1. Uwagi ogólne.....	387
2.2. Przypadek przedmiotów.....	389
2.3. Przypadek korzyści majątkowej	393
3. Obowiązek naprawienia szkody i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę...	396
4. Nawiązka.....	398
Literatura uzupełniająca	401

Rozdział XIX

Środki związane z poddaniem sprawcy próbie.....	403
1. Pojęcie i systemy probacji.....	403
2. Warunkowe umorzenie postępowania.....	405
2.1. Uwagi wstępne	405
2.2. Przesłanki stosowania	406
2.3. Okres, obowiązki i skutki przebiegu próby.....	408
3. Warunkowe zawieszenie wykonania kary.....	411
3.1. Uwagi wstępne	411
3.2. Przesłanki stosowania	413
3.3. Okres próby i obowiązki okresu próby	414
3.4. Grzywna.....	417
3.5. Skutki przebiegu okresu próby.....	417
3.6. Probacyjna zamiana kary pozbawienia wolności.....	419
4. Warunkowe przedterminowe zwolnienie.....	421
4.1. Uwagi wstępne	421
4.2. Przesłanki stosowania	421
4.3. Okres próby, obowiązek okresu próby i skutki jej przebiegu	423
4.4. Skrócenie wykonywania kary ograniczenia wolności i środków karnych	425
Literatura uzupełniająca	427

Rozdział XX

Wymiar kary.....	429
1. Sądowy a ustawowy wymiar kary.....	429
2. Zasady wymiaru kary	430
2.1. Zasada względnej swobody sądu.....	431
2.2. Zasada humanitaryzmu i indywidualizacji kary.....	431
2.3. Zasada zaliczania rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet orzeczonych kar	432
2.4. Zasada oznaczoności kar i środków karnych.....	433

3. Ogólne dyrektywy wymiaru kary.....	433
3.1. Uwagi wstępne	433
3.2. Dyrektywa stopnia winy	435
3.3. Dyrektywa stopnia społecznej szkodliwości czynu	436
3.4. Dyrektywa prewencji szczególnej	437
3.5. Dyrektywa pozytywnej prewencji ogólnej	438
3.6. Kwestia priorytetów dyrektyw	439
3.7. Okoliczności wpływające na wymiar kary i środka karnego	440
4. Dyrektywy szczególne	442
4.1. Dyrektywy wymiaru kary względem nieletnich i młodocianych	442
4.2. Dyrektywy dotyczące określonego rodzaju kar i środków karnych.....	443
4.3. Dyrektywy preferencji kar nieizolacyjnych i środków karnych.....	444
Literatura uzupełniająca	445

Rozdział XXI

Nadzwyczajne złagodzenie i nadzwyczajne zaostrzenie kary	447
1. Nadzwyczajne złagodzenie kary	447
1.1. Uwagi wstępne	447
1.2. Fakultatywne nadzwyczajne złagodzenie kary.....	448
1.3. Obligatoryjne nadzwyczajne złagodzenie kary.....	450
1.4. Sposób nadzwyczajnego złagodzenia	452
2. Nadzwyczajne obostrzenie kary.....	453
2.1. Uwagi wstępne	453
2.2. Recydywa i jej rodzaje.....	455
2.2.1. Pojęcie recydywy.....	455
2.2.2. Recydywa szczególna podstawowa	456
2.2.3. Recydywa szczególna wielokrotna	458
2.3. Inne przypadki nadzwyczajnego obostrzenia kary.....	459
2.3.1. Przestępstwo jako stałe źródło dochodu lub o charakterze zorganizowanym bądź terrorystycznym (art. 65).....	459
2.3.2. Ciąg przestępstw	462
2.3.3. Niektóre przypadki przestępstw komunikacyjnych.....	462
2.3.4. Chuligański charakter występku.....	463
3. Zbieg podstaw nadzwyczajnego wymiaru kary.....	464
Literatura uzupełniająca	465

Rozdział XXII

Uchylenie karalności i darowanie kary. Zatarcie skazania.....	467
1. Okoliczności uchylające karalność i darowanie kary – uwagi wstępne	467
2. Przedawnienie.....	470
2.1. Istota i uzasadnienie przedawnienia	470
2.2. Przedawnienie karalności	471

2.3. Przedawnienie wykonania kary	473
2.4. Spoczywanie biegu przedawnienia	474
2.5. Wyłączenie biegu przedawnienia	475
3. Abolicja, amnestia	477
4. Ułaskawienie	478
5. Zatarcie skazania	480
5.1. Istota zatarcia skazania	480
5.2. Tryby zatarcia skazania	481
5.3. Zbiegi skazań	482
Literatura uzupełniająca	482
 Rozdział XXIII	
Środki zabezpieczające	485
1. Uwagi wstępne	485
2. Rodzaje środków zabezpieczających przewidziane w Kodeksie karnym....	487
3. Zasady stosowania środków zabezpieczających	490
Literatura uzupełniająca	493
 Rozdział XXIV	
Zasady traktowania i środki stosowane wobec nieletnich	495
1. Kształtowanie się zasad traktowania nieletnich	495
2. Podstawy stosowania środków wychowawczych i opiekuńczych	497
2.1. Demoralizacja	498
2.2. Czyn karalny	499
3. Środki stosowane wobec nieletnich	500
3.1. Środki wychowawcze	500
3.2. Środki poprawcze	502
3.3. Odpowiedzialność karna nieletnich	504
Literatura uzupełniająca	507
 Część czwarta	
ZAKRES PENALIZACJI CZĘŚCI SZCZEGÓLNEJ KODEKSU KARNEGO	
Uwagi wprowadzające	511
 Rozdział XXV	
Przestępstwa przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstwa wojenne	513
1. Uwagi ogólne	513
2. Wszczęcie wojny	513
3. Eksterminacja	514
4. Udział w masowym zamachu na ludność	514
5. Przemoc wobec grupy osób	515

6. Stosowanie środków masowej zagłady	516
7. Wytwarzanie środka masowej zagłady	516
8. Atak na obiekt niebroniony.....	516
9. Zabójstwo wojenne.....	517
10. Przepiętne naruszenie prawa międzynarodowego	518
11. Niszczenie dóbr kultury.....	518
12. Bezprawne używanie znaku Czerwonego Krzyża	519
13. Nawoływanie do popełnienia przestępstw z rozdziału XVI Kodeksu karnego	520
14. Dopuszczenie do popełnienia niektórych przestępstw z rozdziału XVI Kodeksu karnego	520
Literatura uzupełniająca	520

Rozdział XXVI

Przestępstwa przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej.....	523
1. Uwagi ogólne.....	523
2. Zamach stanu.....	523
3. Przemoc wobec konstytucyjnego organu państwa	524
4. Zdrada dyplomatyczna	525
5. Szpiegostwo	525
6. Dezinformacja wywiadowcza.....	526
7. Znieważenie Narodu.....	527
8. Zamach na Prezydenta RP	527
9. Czynna napaść na Prezydenta RP.....	528
10. Czynna napaść na przedstawiciela obcego państwa.....	528
11. Publiczne znieważenie godła.....	529
Literatura uzupełniająca	530

Rozdział XXVII

Przestępstwa przeciwko obronności.....	531
1. Uwagi ogólne.....	531
2. Zamach terrorystyczny	531
3. Podjęcie służby w obcym wojsku	532
4. Prowadzenie zaciągu.....	532
5. Uchylanie się od służby wojskowej	533
6. Niezgłoszenie się do poboru	534
7. Uchylanie się od pełnienia służby zastępczej.....	534
Literatura uzupełniająca	535

Rozdział XXVIII

Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu.....	537
1. Uwagi ogólne.....	537

2. Zabójstwo.....	537
3. Dzieciobójstwo.....	544
4. Eutanazja.....	546
5. Namowa do samobójstwa.....	547
6. Przerwanie ciąży.....	548
7. Przerwanie ciąży bez zgody	549
8. Nieumyślne spowodowanie śmierci.....	550
9. Ciężkie uszkodzenie ciała.....	551
10. Uszkodzenie ciała.....	554
11. Uszkodzenie ciała dziecka poczętego.....	555
12. Bójka i pobicie.....	556
13. Użycie w bójce niebezpiecznego narzędzia	560
14. Narażenie na niebezpieczeństwo	561
15. Narażenie na zarażenie	563
16. Nieudzielenie pomocy	564
Literatura uzupełniająca	566

Rozdział XXIX

Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu.....	569
1. Uwagi ogólne.....	569
2. Sprowadzenie niebezpiecznego zdarzenia	569
3. Sprowadzenie bezpośredniego niebezpieczeństwa.....	571
4. Sprowadzenie niebezpieczeństwa dla życia	572
5. Finansowanie przestępstw o charakterze terrorystycznym.....	574
6. Piractwo	574
7. Umieszczenie na statku niebezpiecznego urządzenia.....	575
8. Uzbrojenie statku w celu dokonania rabunku.....	576
9. Wyrób niebezpiecznych środków	576
Literatura uzupełniająca	576

Rozdział XXX

Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	579
1. Uwagi ogólne.....	579
2. Katastrofa.....	579
3. Sprowadzenie niebezpieczeństwa katastrofy.....	581
4. Wypadek w komunikacji.....	583
5. Prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości	587
6. Dopuszczenie do ruchu niebezpiecznego pojazdu	588
7. Niezapewnienie bezpieczeństwa ruchu pojazdów mechanicznych	589
Literatura uzupełniająca	589

Rozdział XXXI

Przestępstwa przeciwko środowisku	593
1. Uwagi ogólne.....	593
2. Powodowanie zniszczeń w przyrodzie	593
3. Zanieczyszczenie środowiska	594
4. Składowanie odpadów	595
5. Niewłaściwe postępowanie z materiałami promieniotwórczymi.....	596
6. Nienależyte utrzymanie urządzeń zabezpieczających.....	596
7. Uszkodzanie terenu	597
8. Działalność zagrażająca środowisku	598
Literatura uzupełniająca	598

Rozdział XXXII

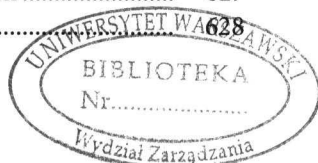
Przestępstwa przeciwko wolności	601
1. Uwagi ogólne.....	601
2. Pozbawienie wolności	601
3. Dopuszczenie się handlu ludźmi.....	603
4. Groźba karalna.....	604
5. Uporczywe nękanie, stalking.....	605
6. Zmuszenie do określonego zachowania.....	607
7. Utrwalanie wizerunku nagiej osoby.....	608
8. Wykonanie zabiegu leczniczego bez zgody pacjenta.....	609
9. Naruszenie miru domowego.....	611
Literatura uzupełniająca	613

Rozdział XXXIII

Przestępstwa przeciwko wolności sumienia i wyznania	617
1. Uwagi ogólne.....	617
2. Ograniczenie w prawach wyznaniowych.....	617
3. Złośliwe przeszkadzanie w wykonywaniu aktów religijnych	618
4. Obraza uczuć religijnych	619
Literatura uzupełniająca	619

Rozdział XXXIV

Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.....	621
1. Uwagi ogólne.....	621
2. Zgwałcenie.....	621
3. Doprowadzenie do obcowania z osobą bezradną.....	624
4. Wykorzystanie seksualne	625
5. Seksualne wykorzystanie małoletniego	626
6. Propozycja spotkania i obcowania płciowego z małoletnim	627
7. Propagowanie zachowań o charakterze pedofilskim.....	628



8. Kazirodstwo	628
9. Publiczne prezentowanie treści pornograficznych	629
10. Zmuszanie do uprawiania prostytucji	631
11. Stręczycielstwo, kuplerstwo i sutenerstwo.....	631
Literatura uzupełniająca	632

Rozdział XXXV

Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece	635
1. Uwagi ogólne.....	635
2. Bigamia	635
3. Znęcanie się	635
4. Rozpijanie małoletniego	637
5. Niealimentacja	638
6. Porzucenie osoby	640
7. Urowadzenie	641
8. Nielegalna adopcja.....	642
Literatura uzupełniająca	642

Rozdział XXXVI

Przestępstwa przeciwko czci i nietykalności cielesnej	645
1. Uwagi ogólne.....	645
2. Zniesławienie.....	645
3. Zniewaga.....	650
4. Naruszenie nietykalności cielesnej	651
Literatura uzupełniająca	652

Rozdział XXXVII

Przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową.....	655
1. Uwagi ogólne.....	655
2. Naruszenie praw pracowniczych.....	655
3. Naruszenie przepisów o ubezpieczeniu społecznym	657
4. Niedopełnienie obowiązków z zakresu bhp	658
5. Niezawiadomienie o wypadku przy pracy.....	659
Literatura uzupełniająca	660

Rozdział XXXVIII

Przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego	663
1. Uwagi ogólne.....	663
2. Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza	663
3. Czynna napaść na funkcjonariusza publicznego.....	664
4. Wywieranie wpływu na czynności urzędowe.....	666

5. Utrudnianie przeprowadzenia kontroli w zakresie ochrony środowiska i inspekcji pracy	667
6. Znieważenie funkcjonariusza.....	669
7. Podanie się za funkcjonariusza publicznego.....	670
8. Łapownictwo.....	671
9. Przekupstwo	673
10. Płatna protekcja bierna.....	674
11. Płatna protekcja czynna	675
12. Przekroczenie uprawnień przez funkcjonariusza	675
Literatura uzupełniająca	679

Rozdział XXXIX

Przestępstwa przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	681
1. Uwagi ogólne.....	681
2. Przemoc i groźba bezprawna	681
3. Fałszywe zeznania	682
4. Fałszywe oskarżenie.....	683
5. Tworzenie fałszywych dowodów dla podjęcia ścigania o przestępstwo.....	683
6. Zatajenie dowodów niewinności osoby podejrzanej.....	684
7. Fałszywe zawiadomienie o przestępstwie.....	684
8. Poplecznictwo	685
9. Niezawiadomienie o usiłowaniu popełnienia przestępstwa	686
10. Publiczne rozpowszechnianie wiadomości z postępowania przygotowawczego.....	687
11. Samowolne uwolnienie się osoby pozbawionej wolności.....	688
12. Bezprawne uwolnienie osoby pozbawionej wolności	689
13. Niestosowanie się do orzeczonego przez sąd zakazu.....	689
14. Użycie przemocy wobec świadka.....	690
15. Wymuszenie zeznań	691
16. Znęcanie się nad osobą pozbawioną wolności.....	691
Literatura uzupełniająca	692

Rozdział XL

Przestępstwa przeciwko wyborom i referendum	695
1. Uwagi ogólne.....	695
2. Naruszenie prawa związane z wyborami.....	695
3. Użycie przemocy w związku z wyborami.....	696
4. Użycie przemocy wobec osoby głosującej.....	696
5. Łapownictwo wyborcze.....	697
6. Naruszenie przepisów o tajności głosowania	697
Literatura uzupełniająca	697

Rozdział XLI

Przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu.....	699
1. Uwagi ogólne.....	699
2. Wzięcie zakładnika	699
3. Branie udziału w zbiegowisku publicznym	700
4. Publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstwa.....	701
5. Publiczne propagowanie faszyzmu	701
6. Publiczne znieważenie grupy ludności	702
7. Branie udziału w zorganizowanej grupie przestępczej.....	703
8. Udaremnienie przeprowadzenia zebrania.....	706
9. Znieważenie pomnika	706
10. Profanacja zwłok	707
11. Bezprawny wyrób broni palnej	707
12. Bezprawne przekroczenie granicy.....	708
13. Ułatwianie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.....	709
Literatura uzupełniająca	709

Rozdział XLII

Przestępstwa przeciwko ochronie informacji.....	711
1. Uwagi ogólne.....	711
2. Ujawnienie lub wykorzystanie informacji o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne”	711
3. Ujawnienie informacji	712
4. Naruszenie tajemnicy korespondencji	714
5. Niszczenie zapisu istotnej informacji	716
6. Niszczenie danych informatycznych	717
7. Niszczenie danych informatycznych o szczególnym znaczeniu	717
8. Zakłócenie systemu komputerowego	718
9. Umożliwienie włamania się do systemu komputerowego.....	718
Literatura uzupełniająca	719

Rozdział XLIII

Przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów	721
1. Uwagi ogólne.....	721
2. Materialny fałsz dokumentu	721
3. Fałszowanie faktur	724
4. Fałsz intelektualny.....	724
5. Podanie w fakturze nieprawdziwych danych.....	725
6. Wyłudzenie poświadczenia nieprawdy	725
7. Użycie dokumentu poświadczającego nieprawdę.....	726
8. Zbycie dokumentu stwierdzającego tożsamość.....	727
9. Posługiwanie się cudzym dokumentem stwierdzającym tożsamość	727

10. Niszczenie dokumentu	728
11. Niszczenie znaków granicznych	729
12. Fałszowanie faktur ze znaczną kwotą należności	729
Literatura uzupełniająca	730

Rozdział XLIV

Przestępstwa przeciwko mieniu	733
1. Uwagi ogólne.....	733
2. Kradzież	733
3. Kradzież z włamaniem	735
4. Rozbój.....	736
5. Kradzież rozbójnicza.....	738
6. Wymuszenie rozbójnicze.....	739
7. Przywłaszczenie.....	740
8. Uruchomienie na cudzy rachunek impulsów telefonicznych	741
9. Oszustwo.....	742
10. Oszustwo komputerowe.....	743
11. Uszkodzenie cudzej rzeczy	744
12. Krótkotrwały zabór pojazdu mechanicznego.....	744
13. Wyrąb drzewa w lesie	745
14. Paserstwo.....	746
Literatura uzupełniająca	747

Rozdział XLV

Przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu.....	751
1. Uwagi ogólne.....	751
2. Nadużycie zaufania	752
3. Przyjęcie korzyści w zamian za zachowanie mogące wyrządzić szkodę	755
4. Oszustwo gospodarcze.....	758
5. Oszustwo ubezpieczeniowe.....	761
6. Pranie brudnych pieniędzy	762
7. Udaremnienie zaspokojenia wierzyciela.....	765
8. Wykorzystywanie prawa w celu pokrzywdzenia wierzycieli.....	768
9. Faworyzowanie jednego z wierzycieli.....	770
10. Nieprowadzenie dokumentacji działalności gospodarczej.....	772
11. Lichwa	774
12. Udaremnienie przetargu.....	776
13. Fałszowanie znaków identyfikacyjnych.....	778
Literatura uzupełniająca	780

Rozdział XLVI

Przestępstwa przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi...	785
1. Uwagi ogólne.....	785
2. Fałszowanie pieniędzy	785
3. Rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji	788
4. Puszczanie w obieg fałszywego pieniądza	789
5. Fałszowanie znaku wartościowego	789
6. Fałszowanie znaku urzędowego.....	789
7. Fałszowanie narzędzi pomiarowych	790
Literatura uzupełniająca	791
Literatura podstawowa	793
Skorowidz	797